

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU
STUDII UNIVERSITARE

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 1/20

FACULTATEA DE MEDICINĂ
PROGRAMUL DE STUDII 0912.1. MEDICINĂ
DISCIPLINA MEDICINĂ INTERNĂ - SINTEZE CLINICE

APROBAT

la ședința Comisiei de Asigurare a Calității și
Evaluării Curriculare în Medicină

APROBAT

la ședința Consiliului Facultății de
Medicină nr. 1

Proces verbal nr. 1 din 16.09.21

Proces verbal nr. 1 din 21.09.21

Președinte _____
(grad didactic, titlu științific)

Decanul Facultății _____
(grad didactic, titlu științific)

Nume, prenume _____
(semnătura)

Nume, prenume _____
(semnătura)

APROBAT

la ședința Catedrei de Sinteze clinice.
Proces verbal nr. 2 din 14 septembrie 2021

Șef Disciplină, dr. hab. șt. med., prof. univ.,
Sergiu Matcovschi _____

CURRICULUM

DISCIPLINA MEDICINĂ INTERNĂ - SINTEZE CLINICE.
INSTRUIRE BAZATĂ PE CAZ CLINIC.
Studii integrate/ Ciclul I, Licență

Tipul cursului: **Disciplină obligatorie**

Curriculum elaborat de colectivul de autori:

Sergiu Matcovschi, dr. hab. șt. med., prof. univ.
Cornelia Talmaci, dr. șt. med., conf. univ.
Svetlana Eremciuc, dr. șt. med., conf. univ.

Chişinău, 2021

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU STUDII UNIVERSITARE

Redacția:	09
Data:	08.09.2021
Pag. 2/20	

I. PRELIMINARII

- **Prezentarea generală a disciplinei: locul și rolul disciplinei în formarea competențelor specifice ale programului de formare profesională / specialității**

Medicina internă este o disciplină medicală clinică integrativă, interdisciplinară, corectivă, studiarea căreia la etapa universitară va permite crearea abilităților necesare pentru a sugera și susține un diagnostic corect pe baza anamnezei, examenului clinic și paraclinic, însușirea noțiunilor necesare pentru diagnostic diferențial și crearea deprinderilor necesare pentru a soluționa situațiile de urgență, însușirea elementelor de profilactică și tratament a bolilor interne

- **Misiunea curriculumului (scopul) în formarea profesională**

Consolidarea cunoștințelor fundamentale ce țin de patologia organelor interne și implementarea lor în practică; cunoașterea evoluției, diagnosticului, tratamentului oportun și profilaxiei bolilor interne, dezvoltarea raționamentului clinic și sintezei medicale - elemente definitorii în pregătirea oricărui medic.

- **Limba/limbile de predare a disciplinei:** română, engleză.
- **Beneficiari:** studenții anului 6, facultatea de Medicină 1 și 2, specialitatea Medicină.

II. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Codul disciplinei	S.12.O.104		
Denumirea disciplinei	Medicină internă - Sinteze clinice. Instruire bazată pe caz clinic.		
Responsabil de disciplină	Prof. univ., dr. hab. șt. med. Sergiu Matcovschi		
Anul	6	Semestrul/Semestrele	12
Numărul de ore total, inclusiv:			150
Curs	30	Lucrări practice/ de laborator	30
Seminare	30	Lucrul individual	60
Forma de evaluare	E	Numărul de credite	5

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU STUDII UNIVERSITARE

Redacția:	09
Data:	08.09.2021
Pag. 3/20	

III. OBIECTIVELE DE FORMARE ÎN CADRUL DISCIPLINEI

La finele studierii disciplinei studentul va fi capabil:

- **la nivel de cunoaștere și înțelegere:**
 - perfecționarea și consolidarea cunoștințelor în domeniul medicinei interne acumulate la anii 4 și 5, îmbogățirea și aprofundarea lor;
 - să cunoască variantelor atipice ale bolilor interne;
 - aprecierea corectă a datelor obținute în examenul nemijlocit al bolnavului în examenul de laborator și instrumental;
 - însușirea tacticii de diagnostic și tratament individual.
- **la nivel de aplicare:**
 - aprecierea rezultatelor investigațiilor paraclinice și instrumentale;
 - îndeplinirea și redactarea documentelor medicale;
 - efectuarea de sine-stătător a examinării pacienților cu comorbidități multiple;
 - elaborarea proiectelor de cercetare științifică în domeniul medicinei interne.
- **la nivel de integrare:**
 - aprecierea importanței patologiei interne în contextul medicinei generale și integrării cu disciplinele conexe medicale;
 - aprecierea evoluției proceselor fiziologice, etiologia și fiziopatologia proceselor patologice ale adultului;
 - dezvoltarea în continuare a raționamentului clinic, având la bază principiile de diagnostic sindromal, diagnostic diferențial intersindromal, al diverselor forme nozologice și tratament strict individualizat;
 - abordarea creativă a problemelor medicinei interne;
 - deducerea interrelației între medicina internă și alte discipline medicale (ftiziologie, oncologie, endocrinologie etc.);
 - aptitudinea de a evalua și autoevalua obiectiv cunoștințele în domeniu;
 - consolidarea cunoștințelor și acumularea experienței de diagnostic, diagnostic diferențial și tratament în bolile interne;
 - aptitudinea de a însuși noile realizări în disciplina medicină internă.

IV. CONDIȚIONĂRI ȘI EXIGENȚE PREALABILE

Pentru însușirea bună a disciplinei Medicină internă – sinteze clinice sunt necesare cunoștințe profunde în domeniul disciplinelor studiate la anii precedenți (semiologie medicală, medicină internă, ftiziologie, oncologie, endocrinologie etc.).

**CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU
STUDII UNIVERSITARE**

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 4/20

V. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Cursuri (prelegeri), lucrări practice/ lucrări de laborator/seminare și lucru individual

Nr. d/o	TEMA	Numărul de ore		
		Prelegeri	Lucrări practice	Lucru individual
1.	Diagnosticul diferențial în sindromul de condensare pulmonară.	2	4	4
2.	Diagnosticul diferențial în sindromul bronhoobstructiv.	2	4	4
3.	Diagnosticul diferențial în revărsatul pleural.	2	4	4
4.	Diagnosticul diferențial în bolile pulmonare interstițiale difuze.	2	4	4
5.	Diagnosticul diferențial în durerea toracică.	2	4	4
6.	Diagnosticul diferențial și tratamentul diferențiat în dereglări de ritm și conducere.	2	4	4
7.	Diagnosticul diferențial în hipertensiunea arterială	2	4	4
8.	Diagnosticul diferențial și tratamentul diferențiat în afecțiuni necoronarogene ale miocardului.	2	4	4
9.	Diagnosticul diferențial în dureri abdominale.	2	4	4
10.	Diagnosticul diferențial în disfuncții intestinale.	2	4	4
11.	Diagnosticul diferențial în hepatomegalie. Diagnosticul diferențial în sindromul icteric.	2	4	4
12.	Diagnosticul diferențial în hipertensiunea portală și complicațiile ei.	2	4	4
13.	Diagnosticul diferențial în sindromul edematos.	2	4	4
14.	Diagnosticul diferențial în sindromul articular.	2	4	4
15.	Diagnosticul diferențial în sindromul febrei de etiologie necunoscută.	2	4	4
Total		30	60	60
Total		150		

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU STUDII UNIVERSITARE

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 5/20

VI. MANOPERE PRACTICE ACHIZIȚIONATE LA FINELE DISCIPLINEI

Manoperele practice esențiale obligatorii sunt:

- efectuarea diagnosticului clinic și paraclinic (de laborator și instrumental) al fiecărei entități nosologice cu argumentarea lui;
- efectuarea diagnosticului diferențial și argumentarea lui;
- întocmirea diagnosticului clinic desfășurat (boala de bază, complicațiile și comorbiditățile);
- întocmirea planului de examinare paraclinică cu argumentarea lui;
- întocmirea planului de tratament personalizat (a bolii de bază și a comorbidităților) cu argumentarea lui;
- abilitatea de a integra cunoștințele în domeniile disciplinelor fundamentale, preclinice și celor clinice.

VII. OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI UNITĂȚI DE CONȚINUT

Obiective	Unități de conținut
Tema (capitolul) 1. Diagnosticul diferențial în sindromul de condensare pulmonară.	
<ul style="list-style-type: none">• Să definească• să cunoască	<ul style="list-style-type: none">- sindromul de condensare pulmonară.
<ul style="list-style-type: none">• sa demonstreze abilitatea	<ul style="list-style-type: none">- detalierea sindromului, care cuprinde fiziopatologia, semiologia, metodele moderne de investigații, semnificația sindromului pentru diagnosticul nozologic;- maladiile ce se manifestă prin sindromul în cauză;- incidența, aspectele moderne de etiologie și patogenie ale bolilor care includ acest sindrom;- diagnosticul clinic și paraclinic (de laborator și instrumental) al fiecărei entități nosologice cu argumentarea lui;
<ul style="list-style-type: none">• să aplice	<ul style="list-style-type: none">- de a efectua diagnosticul clinic și paraclinic (de laborator și instrumental) al fiecărei entități nosologice cu argumentarea lui;- de a efectua diagnosticul diferențial și argumentarea lui;- de a întocmi diagnosticul clinic desfășurat (boala de bază, complicațiile și comorbiditățile);- de a întocmi planul de examinare paraclinică cu argumentarea lui;- de a întocmi planul de tratament personalizat (a bolii de bază și a comorbidităților) cu argumentarea lui;
<ul style="list-style-type: none">• să integreze	<ul style="list-style-type: none">- cunoștințele și deprinderile practice acumulate;- algoritmul de diagnostic, diagnostic diferențial și de tratament în eventualele stări de urgență;- cunoștințele ce țin de întocmirea documentației medicale (fișa de observație, epicriza de etapă, de transfer și de externare; extras din fișa de observație; fișa statistică).
	-cunoștințele în domeniile disciplinelor fundamentale, preclinice și ale

**CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU
STUDII UNIVERSITARE**

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 6/20

Obiective	Unități de conținut
	celor clinice.
Tema (capitolul) 2. Diagnosticul diferențial în sindromul bronhoobstructiv.	
<ul style="list-style-type: none">• Să definească• să cunoască	<ul style="list-style-type: none">- sindromul bronhoobstructiv.- detalierea sindromului, care cuprinde fiziopatologia, semiologia, metodele moderne de investigații, semnificația sindromului pentru diagnosticul nozologic;- maladiile ce se manifestă prin sindromul în cauză;- incidența, aspectele moderne de etiologie și patogenie ale bolilor care includ acest sindrom;- diagnosticul clinic și paraclinic (de laborator și instrumental) al fiecărei entități nosologice cu argumentarea lui;
<ul style="list-style-type: none">• sa demonstreze abilitatea	<ul style="list-style-type: none">- de a efectua diagnosticul clinic și paraclinic (de laborator și instrumental) al fiecărei entități nosologice cu argumentarea lui;- de a efectua diagnosticul diferențial și argumentarea lui;- de a întocmi diagnosticul clinic desfășurat (boala de bază, complicațiile și comorbiditățile);- de a întocmi planul de examinare paraclinică cu argumentarea lui;- de a întocmi planul de tratament personalizat (a bolii de bază și a comorbidităților) cu argumentarea lui;
<ul style="list-style-type: none">• să aplice	<ul style="list-style-type: none">- cunoștințele și deprinderile practice acumulate;- algoritmul de diagnostic, diagnostic diferențial și de tratament în eventualele stări de urgență;- cunoștințele ce țin de întocmirea documentației medicale (fișa de observație, epicriza de etapă, de transfer și de externare; extras din fișa de observație; fișa statistică).
<ul style="list-style-type: none">• să integreze	<ul style="list-style-type: none">-cunoștințele în domeniile disciplinelor fundamentale, preclinice și ale celor clinice.
Tema (capitolul) 3. Diagnosticul diferențial în revărsatul pleural.	
<ul style="list-style-type: none">• Să definească• să cunoască	<ul style="list-style-type: none">- revărsatul pleural.- detalierea sindromului, care cuprinde fiziopatologia, semiologia, metodele moderne de investigații, semnificația sindromului pentru diagnosticul nozologic;- maladiile ce se manifestă prin sindromul în cauză;- incidența, aspectele moderne de etiologie și patogenie ale bolilor care includ acest sindrom;- diagnosticul clinic și paraclinic (de laborator și instrumental) al fiecărei entități nosologice cu argumentarea lui;

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU STUDII UNIVERSITARE

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 7/20

Obiective	Unități de conținut
<ul style="list-style-type: none">sa demonstreze abilitatea	<ul style="list-style-type: none">- de a efectua diagnosticul clinic și paraclinic (de laborator și instrumental) al fiecărei entități nosologice cu argumentarea lui;- de a efectua diagnosticul diferențial și argumentarea lui;- de a întocmi diagnosticul clinic desfășurat (boala de bază, complicațiile și comorbiditățile);- de a întocmi planul de examinare paraclinică cu argumentarea lui;- de a întocmi planul de tratament personalizat (a bolii de bază și a comorbidităților) cu argumentarea lui;
<ul style="list-style-type: none">să aplice	<ul style="list-style-type: none">- cunoștințele și deprinderile practice acumulate;- algoritmul de diagnostic, diagnostic diferențial și de tratament în eventualele stări de urgență;- cunoștințele ce țin de întocmirea documentației medicale (fișa de observație, epicriza de etapă, de transfer și de externare; extras din fișa de observație; fișa statistică).
<ul style="list-style-type: none">să integreze	<ul style="list-style-type: none">-cunoștințele în domeniile disciplinelor fundamentale, preclinice și ale celor clinice.
Tema (capitolul) 4. Diagnosticul diferențial în bolile pulmonare interstițiale difuze.	
<ul style="list-style-type: none">Să definească	<ul style="list-style-type: none">- bolile pulmonare interstițiale difuze.
<ul style="list-style-type: none">să cunoască	<ul style="list-style-type: none">- detalierea sindromului, care cuprinde fiziopatologia, semiologia, metodele moderne de investigații, semnificația sindromului pentru diagnosticul nozologic;- maladiile ce se manifestă prin sindromul în cauză;- incidența, aspectele moderne de etiologie și patogenie ale bolilor care includ acest sindrom;- diagnosticul clinic și paraclinic (de laborator și instrumental) al fiecărei entități nosologice cu argumentarea lui;
<ul style="list-style-type: none">sa demonstreze abilitatea	<ul style="list-style-type: none">- de a efectua diagnosticul clinic și paraclinic (de laborator și instrumental) al fiecărei entități nosologice cu argumentarea lui;- de a efectua diagnosticul diferențial și argumentarea lui;- de a întocmi diagnosticul clinic desfășurat (boala de bază, complicațiile și comorbiditățile);- de a întocmi planul de examinare paraclinică cu argumentarea lui;- de a întocmi planul de tratament personalizat (a bolii de bază și a comorbidităților) cu argumentarea lui;
<ul style="list-style-type: none">să aplice	<ul style="list-style-type: none">- cunoștințele și deprinderile practice acumulate;- algoritmul de diagnostic, diagnostic diferențial și de tratament în eventualele stări de urgență;- cunoștințele ce țin de întocmirea documentației medicale (fișa de observație, epicriza de etapă, de transfer și de externare; extras din fișa de observație; fișa statistică).

**CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU
STUDII UNIVERSITARE**

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 8/20

Obiective	Unități de conținut
<ul style="list-style-type: none">• să integreze	-cunoștințele în domeniile disciplinelor fundamentale, preclinice și ale celor clinice.
Tema (capitolul) 5. Diagnosticul diferențial în durerea toracică.	
<ul style="list-style-type: none">• Să definească	-sindromul de durere toracică.
<ul style="list-style-type: none">• să cunoască	- detalierea sindromului, care cuprinde fiziopatologia, semiologia, metodele moderne de investigații, semnificația sindromului pentru diagnosticul nozologic; - maladiile ce se manifestă prin sindromul în cauză; - incidența, aspectele moderne de etiologie și patogenie ale bolilor care includ acest sindrom; - diagnosticul clinic și paraclinic (de laborator și instrumental) al fiecărei entități nosologice cu argumentarea lui;
<ul style="list-style-type: none">• sa demonstreze abilitatea	- de a efectua diagnosticul clinic și paraclinic (de laborator și instrumental) al fiecărei entități nosologice cu argumentarea lui; - de a efectua diagnosticul diferențial și argumentarea lui; - de a întocmi diagnosticul clinic desfășurat (boala de bază, complicațiile și comorbiditățile); - de a întocmi planul de examinare paraclinică cu argumentarea lui; - de a întocmi planul de tratament personalizat (a bolii de bază și a comorbidităților) cu argumentarea lui;
<ul style="list-style-type: none">• să aplice	- cunoștințele și deprinderile practice acumulate; - algoritmul de diagnostic, diagnostic diferențial și de tratament în eventualele stări de urgență; - cunoștințele ce țin de întocmirea documentației medicale (fișa de observație, epicriza de etapă, de transfer și de externare; extras din fișa de observație; fișa statistică).
<ul style="list-style-type: none">• să integreze	-cunoștințele în domeniile disciplinelor fundamentale, preclinice și ale celor clinice.
Tema (capitolul) 6. Diagnosticul diferențial și tratamentul diferențiat în dereglări de ritm și conducere.	
<ul style="list-style-type: none">• Să definească	- dereglările de ritm și conducere.
<ul style="list-style-type: none">• să cunoască	- detalierea sindromului, care cuprinde fiziopatologia, semiologia, metodele moderne de investigații, semnificația sindromului pentru diagnosticul nozologic; - maladiile ce se manifestă prin sindromul în cauză; - incidența, aspectele moderne de etiologie și patogenie ale bolilor care includ acest sindrom; - diagnosticul clinic și paraclinic (de laborator și instrumental) al fiecărei entități nosologice cu argumentarea lui;
<ul style="list-style-type: none">• sa demonstreze abilitatea	- de a efectua diagnosticul clinic și paraclinic (de laborator și instrumental) al fiecărei entități nosologice cu argumentarea lui; - de a efectua diagnosticul diferențial și argumentarea lui; - de a întocmi diagnosticul clinic desfășurat (boala de bază, complicațiile și comorbiditățile); - de a întocmi planul de examinare paraclinică cu argumentarea lui;

**CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU
STUDII UNIVERSITARE**

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 9/20

Obiective	Unități de conținut
<ul style="list-style-type: none">să aplicesă integreze	<ul style="list-style-type: none">- de a întocmi planul de tratament personalizat (a bolii de bază și a comorbidităților) cu argumentarea lui;- cunoștințele și deprinderile practice acumulate;- algoritmul de diagnostic, diagnostic diferențial și de tratament în eventualele stări de urgență;- cunoștințele ce țin de întocmirea documentației medicale (fișa de observație, epicriza de etapă, de transfer și de externare; extras din fișa de observație; fișa statistică).-cunoștințele în domeniile disciplinelor fundamentale, preclinice și ale celor clinice.
Tema (capitolul) 7. Diagnosticul diferențial în hipertensiunea arterială	
<ul style="list-style-type: none">Să defineascăsă cunoascăsa demonstreze abilitateasă aplicesă integreze	<ul style="list-style-type: none">-sindromul de hipertensiune arterială.- detalierea sindromului, care cuprinde fiziopatologia, semiologia, metodele moderne de investigații, semnificația sindromului pentru diagnosticul nozologic;- maladiile ce se manifestă prin sindromul în cauză;- incidența, aspectele moderne de etiologie și patogenie ale bolilor care includ acest sindrom;- diagnosticul clinic și paraclinic (de laborator și instrumental) al fiecărei entități nosologice cu argumentarea lui;- de a efectua diagnosticul clinic și paraclinic (de laborator și instrumental) al fiecărei entități nosologice cu argumentarea lui;- de a efectua diagnosticul diferențial și argumentarea lui;- de a întocmi diagnosticul clinic desfășurat (boala de bază, complicațiile și comorbiditățile);- de a întocmi planul de examinare paraclinică cu argumentarea lui;- de a întocmi planul de tratament personalizat (a bolii de bază și a comorbidităților) cu argumentarea lui;- cunoștințele și deprinderile practice acumulate;- algoritmul de diagnostic, diagnostic diferențial și de tratament în eventualele stări de urgență;- cunoștințele ce țin de întocmirea documentației medicale (fișa de observație, epicriza de etapă, de transfer și de externare; extras din fișa de observație; fișa statistică).-cunoștințele în domeniile disciplinelor fundamentale, preclinice și ale celor clinice.
Tema (capitolul) 8. Diagnosticul diferențial și tratamentul diferențiat în afecțiunile necoronarogene ale miocardului.	
<ul style="list-style-type: none">Să defineascăsă cunoască	<ul style="list-style-type: none">- afecțiunile necoronarogene ale miocardului.- detalierea acestor afecțiuni, care cuprinde fiziopatologia, semiologia, metodele moderne de investigații, semnificația pentru diagnosticul nozologic;- maladiile ce se manifestă prin afectarea necoronarogenă;

**CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU
STUDII UNIVERSITARE**

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 10/20

Obiective	Unități de conținut
<ul style="list-style-type: none">• sa demonstreze abilitatea• să aplice• să integreze	<ul style="list-style-type: none">- incidența, aspectele moderne de etiologie și patogenie ale bolilor care includ acest sindrom;- diagnosticul clinic și paraclinic (de laborator și instrumental) al fiecărei entități nosologice cu argumentarea lui;- de a efectua diagnosticul clinic și paraclinic (de laborator și instrumental) al fiecărei entități nosologice cu argumentarea lui;- de a efectua diagnosticul diferențial și argumentarea lui;- de a întocmi diagnosticul clinic desfășurat (boala de bază, complicațiile și comorbiditățile);- de a întocmi planul de examinare paraclinică cu argumentarea lui;- de a întocmi planul de tratament personalizat (a bolii de bază și a comorbidităților) cu argumentarea lui;- cunoștințele și deprinderile practice acumulate;- algoritmul de diagnostic, diagnostic diferențial și de tratament în eventualele stări de urgență;- cunoștințele ce țin de întocmirea documentației medicale (fișa de observație, epicriza de etapă, de transfer și de externare; extras din fișa de observație; fișa statistică).-cunoștințele în domeniile disciplinelor fundamentale, preclinice și ale celor clinice.
Tema (capitolul) 9. Diagnosticul diferențial în dureri abdominale.	
<ul style="list-style-type: none">• Să definească• să cunoască• sa demonstreze abilitatea• să aplice	<ul style="list-style-type: none">-sindromul durere abdominală.- detalierea sindromului, care cuprinde fiziopatologia, semiologia, metodele moderne de investigații, semnificația sindromului pentru diagnosticul nozologic;- maladiile ce se manifestă prin sindromul în cauză;- incidența, aspectele moderne de etiologie și patogenie ale bolilor care includ acest sindrom;- diagnosticul clinic și paraclinic (de laborator și instrumental) al fiecărei entități nosologice cu argumentarea lui;- de a efectua diagnosticul clinic și paraclinic (de laborator și instrumental) al fiecărei entități nosologice cu argumentarea lui;- de a efectua diagnosticul diferențial și argumentarea lui;- de a întocmi diagnosticul clinic desfășurat (boala de bază, complicațiile și comorbiditățile);- de a întocmi planul de examinare paraclinică cu argumentarea lui;- de a întocmi planul de tratament personalizat (a bolii de bază și a comorbidităților) cu argumentarea lui;- cunoștințele și deprinderile practice acumulate;- algoritmul de diagnostic, diagnostic diferențial și de tratament în eventualele stări de urgență;

**CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU
STUDII UNIVERSITARE**

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 11/20

Obiective	Unități de conținut
<ul style="list-style-type: none">• să integreze	<p>- cunoștințele ce țin de întocmirea documentației medicale (fișa de observație, epicriza de etapă, de transfer și de externare; extras din fișa de observație; fișa statistică).</p> <p>-cunoștințele în domeniile disciplinelor fundamentale, preclinice și ale celor clinice.</p>
Tema (capitolul) 10. Diagnosticul diferențial în disfuncții intestinale.	
<ul style="list-style-type: none">• Să definească• să cunoască • sa demonstreze abilitatea • să aplice • să integreze	<p>- sindromului de disfuncțiile intestinale.</p> <p>- detalierea sindromului, care cuprinde fiziopatologia, semiologia, metodele moderne de investigații, semnificația sindromului pentru diagnosticul nozologic;</p> <p>- maladiile ce se manifestă prin sindromul în cauză;</p> <p>- incidența, aspectele moderne de etiologie și patogenie ale bolilor care includ acest sindrom;</p> <p>- diagnosticul clinic și paraclinic (de laborator și instrumental) al fiecărei entități nosologice cu argumentarea lui;</p> <p>- de a efectua diagnosticul clinic și paraclinic (de laborator și instrumental) al fiecărei entități nosologice cu argumentarea lui;</p> <p>- de a efectua diagnosticul diferențial și argumentarea lui;</p> <p>- de a întocmi diagnosticul clinic desfășurat (boala de bază, complicațiile și comorbiditățile);</p> <p>- de a întocmi planul de examinare paraclinică cu argumentarea lui;</p> <p>- de a întocmi planul de tratament personalizat (a bolii de bază și a comorbidităților) cu argumentarea lui;</p> <p>- cunoștințele și deprinderile practice acumulate;</p> <p>- algoritmul de diagnostic, diagnostic diferențial și de tratament în eventualele stări de urgență;</p> <p>- cunoștințele ce țin de întocmirea documentației medicale (fișa de observație, epicriza de etapă, de transfer și de externare; extras din fișa de observație; fișa statistică).</p> <p>-cunoștințele în domeniile disciplinelor fundamentale, preclinice și ale celor clinice.</p>
Tema (capitolul) 11. Diagnosticul diferențial în hepatomegalie. Diagnosticul diferențial în sindromul icteric.	
<ul style="list-style-type: none">• Să definească• să cunoască	<p>-sindroamele de hepatomegalie și icteric.</p> <p>- detalierea fiecărui sindrom, care cuprinde fiziopatologia, semiologia, metodele moderne de investigații, semnificația sindromului pentru diagnosticul nozologic;</p> <p>- maladiile ce se manifestă prin sindromul în cauză;</p> <p>- incidența, aspectele moderne de etiologie și patogenie ale bolilor care includ acest sindrom;</p> <p>- diagnosticul clinic și paraclinic (de laborator și instrumental) al fiecărei entități nosologice cu argumentarea lui;</p>

**CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU
STUDII UNIVERSITARE**

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 12/20

Obiective	Unități de conținut
<ul style="list-style-type: none">• sa demonstreze abilitatea	<ul style="list-style-type: none">- de a efectua diagnosticul clinic și paraclinic (de laborator și instrumental) al fiecărei entități nosologice cu argumentarea lui;- de a efectua diagnosticul diferențial și argumentarea lui;- de a întocmi diagnosticul clinic desfășurat (boala de bază, complicațiile și comorbiditățile);- de a întocmi planul de examinare paraclinică cu argumentarea lui;- de a întocmi planul de tratament personalizat (a bolii de bază și a comorbidităților) cu argumentarea lui;
<ul style="list-style-type: none">• să aplice	<ul style="list-style-type: none">- cunoștințele și deprinderile practice acumulate;- algoritmul de diagnostic, diagnostic diferențial și de tratament în eventualele stări de urgență;- cunoștințele ce țin de întocmirea documentației medicale (fișa de observație, epicriza de etapă, de transfer și de externare; extras din fișa de observație; fișa statistică).
<ul style="list-style-type: none">• să integreze	<ul style="list-style-type: none">-cunoștințele în domeniile disciplinelor fundamentale, preclinice și ale celor clinice.
Tema (capitolul) 12. Diagnosticul diferențial în hipertensiunea portală și complicațiile ei.	
<ul style="list-style-type: none">• Să definească• să cunoască	<ul style="list-style-type: none">- sindromul de hipertensiune portală.- detalierea sindromului, care cuprinde fiziopatologia, semiologia, metodele moderne de investigații, semnificația sindromului pentru diagnosticul nozologic;- maladiile ce se manifestă prin sindromul în cauză;- incidența, aspectele moderne de etiologie și patogenie ale bolilor care includ acest sindrom;- diagnosticul clinic și paraclinic (de laborator și instrumental) al fiecărei entități nosologice cu argumentarea lui;
<ul style="list-style-type: none">• sa demonstreze abilitatea	<ul style="list-style-type: none">- de a efectua diagnosticul clinic și paraclinic (de laborator și instrumental) al fiecărei entități nosologice cu argumentarea lui;- de a efectua diagnosticul diferențial și argumentarea lui;- de a întocmi diagnosticul clinic desfășurat (boala de bază, complicațiile și comorbiditățile);- de a întocmi planul de examinare paraclinică cu argumentarea lui;- de a întocmi planul de tratament personalizat (a bolii de bază și a comorbidităților) cu argumentarea lui;
<ul style="list-style-type: none">• să aplice	<ul style="list-style-type: none">- cunoștințele și deprinderile practice acumulate;- algoritmul de diagnostic, diagnostic diferențial și de tratament în eventualele stări de urgență;- cunoștințele ce țin de întocmirea documentației medicale (fișa de observație, epicriza de etapă, de transfer și de externare; extras din fișa de observație; fișa statistică).
<ul style="list-style-type: none">• să integreze	<ul style="list-style-type: none">-cunoștințele în domeniile disciplinelor fundamentale, preclinice și ale celor clinice.

**CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU
STUDII UNIVERSITARE**

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 13/20

Obiective	Unități de conținut
Tema (capitolul) 13. Diagnosticul diferențial în sindromul edematos.	
<ul style="list-style-type: none">• Să definească• să cunoască • sa demonstreze abilitatea • să aplice • să integreze	<ul style="list-style-type: none">- sindromul edematos.- detalierea sindromului, care cuprinde fiziopatologia, semiologia, metodele moderne de investigații, semnificația sindromului pentru diagnosticul nozologic;- maladiile ce se manifestă prin sindromul în cauză;- incidența, aspectele moderne de etiologie și patogenie ale bolilor care includ acest sindrom;- diagnosticul clinic și paraclinic (de laborator și instrumental) al fiecărei entități nosologice cu argumentarea lui;- de a efectua diagnosticul clinic și paraclinic (de laborator și instrumental) al fiecărei entități nosologice cu argumentarea lui;- de a efectua diagnosticul diferențial și argumentarea lui;- de a întocmi diagnosticul clinic desfășurat (boala de bază, complicațiile și comorbiditățile);- de a întocmi planul de examinare paraclinică cu argumentarea lui;- de a întocmi planul de tratament personalizat (a bolii de bază și a comorbidităților) cu argumentarea lui;- cunoștințele și deprinderile practice acumulate;- algoritmul de diagnostic, diagnostic diferențial și de tratament în eventualele stări de urgență;- cunoștințele ce țin de întocmirea documentației medicale (fișa de observație, epicriza de etapă, de transfer și de externare; extras din fișa de observație; fișa statistică).-cunoștințele în domeniile disciplinelor fundamentale, preclinice și ale celor clinice.
Tema (capitolul) 14. Diagnosticul diferențial în sindromul articular.	
<ul style="list-style-type: none">• Să definească• să cunoască • sa demonstreze abilitatea	<ul style="list-style-type: none">- sindromul articular.- detalierea sindromului, care cuprinde fiziopatologia, semiologia, metodele moderne de investigații, semnificația sindromului pentru diagnosticul nozologic;- maladiile ce se manifestă prin sindromul în cauză;- incidența, aspectele moderne de etiologie și patogenie ale bolilor care includ acest sindrom;- diagnosticul clinic și paraclinic (de laborator și instrumental) al fiecărei entități nosologice cu argumentarea lui;- de a efectua diagnosticul clinic și paraclinic (de laborator și instrumental) al fiecărei entități nosologice cu argumentarea lui;- de a efectua diagnosticul diferențial și argumentarea lui;- de a întocmi diagnosticul clinic desfășurat (boala de bază, complicațiile și comorbiditățile);- de a întocmi planul de examinare paraclinică cu argumentarea lui;

**CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU
STUDII UNIVERSITARE**

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 14/20

Obiective	Unități de conținut
<ul style="list-style-type: none">• să aplice	<ul style="list-style-type: none">- de a întocmi planul de tratament personalizat (a bolii de bază și a comorbidităților) cu argumentarea lui;
<ul style="list-style-type: none">• să integreze	<ul style="list-style-type: none">- cunoștințele și deprinderile practice acumulate;- algoritmul de diagnostic, diagnostic diferențial și de tratament în eventualele stări de urgență;- cunoștințele ce țin de întocmirea documentației medicale (fișa de observație, epicriza de etapă, de transfer și de externare; extras din fișa de observație; fișa statistică).
Tema (capitolul) 15. Diagnosticul diferențial în sindromul febrei de etiologie necunoscută.	
<ul style="list-style-type: none">• Să definească• să cunoască	<ul style="list-style-type: none">- sindromul febrei de etiologie necunoscută.- detalierea sindromului, care cuprinde fiziopatologia, semiologia, metodele moderne de investigații, semnificația sindromului pentru diagnosticul nozologic;- maladiile ce se manifestă prin sindromul în cauză;- incidența, aspectele moderne de etiologie și patogenie ale bolilor care includ acest sindrom;- diagnosticul clinic și paraclinic (de laborator și instrumental) al fiecărei entități nosologice cu argumentarea lui;
<ul style="list-style-type: none">• sa demonstreze abilitatea	<ul style="list-style-type: none">- de a efectua diagnosticul clinic și paraclinic (de laborator și instrumental) al fiecărei entități nosologice cu argumentarea lui;- de a efectua diagnosticul diferențial și argumentarea lui;- de a întocmi diagnosticul clinic desfășurat (boala de bază, complicațiile și comorbiditățile);- de a întocmi planul de examinare paraclinică cu argumentarea lui;- de a întocmi planul de tratament personalizat (a bolii de bază și a comorbidităților) cu argumentarea lui;
<ul style="list-style-type: none">• să aplice	<ul style="list-style-type: none">- cunoștințele și deprinderile practice acumulate;- algoritmul de diagnostic, diagnostic diferențial și de tratament în eventualele stări de urgență;- cunoștințele ce țin de întocmirea documentației medicale (fișa de observație, epicriza de etapă, de transfer și de externare; extras din fișa de observație; fișa statistică).
<ul style="list-style-type: none">• să integreze	<ul style="list-style-type: none">-cunoștințele în domeniile disciplinelor fundamentale, preclinice și ale celor clinice.

VIII. COMPETENȚE PROFESIONALE (SPECIFICE (CS) ȘI TRANSVERSALE (CT)) ȘI FINALITĂȚI DE STUDIU

✓ Competențe profesionale (specifice) (CS)

- **CP1.** Executarea responsabilă a sarcinilor profesionale cu aplicarea valorilor și normelor eticii profesionale, precum și prevederilor legislației în vigoare.
- **CP2.** Cunoașterea adecvată a științelor despre structura organismului, funcțiile fiziologice și comportamentul organismului uman în diverse stări fiziologice și patologice, cât și a relațiilor existente între starea de sănătate, mediul fizic și cel social.
- **CP3.** Rezolvarea situațiilor clinice prin elaborarea planului de diagnostic, tratament și reabilitare în diverse situații patologice și selectarea procedeeleor terapeutice adecvate pentru acestea, inclusiv acordarea asistenței medicale de urgență.
- **CP4.** Promovarea unui stil de viață sănătos, aplicarea măsurilor de prevenție și auto-îngrijire.
- **CP5.** Integrarea interdisciplinară a activității medicului în echipă cu utilizarea eficientă a tuturor resurselor.
- **CP6.** Efectuarea cercetărilor științifice în domeniul sănătății și în alte ramuri ale științei.
- **CP7.** Promovarea și asigurarea prestigiului profesiei de medic și ridicarea nivelului profesional.
- **CP8.** Realizarea activității pedagogice și metodicodidactice în cadrul instituțiilor de învățământ superior și profesional tehnice în domeniul sănătății.

✓ Competențe transversale (CT)

- **CT1.** Autonomie și responsabilitate în activitate.
- **CT2.** Comunicarea eficientă și abilități digitale.
- **CT3.** Realizarea abilităților de interacțiune și responsabilitate social.
- **CT4.** Dezvoltare personală și profesională.

✓ Finalități de studiu

- Să cunoască particularitățile evolutive a bolilor interne pe fondal de comorbidități.
- Să cunoască metodologia diagnosticului diferențial al bolilor interne.
- Să cunoască rolul investigațiilor clinice, de laborator și instrumentale în diagnosticul diferențial al bolilor interne.
- Să fie competent de a prescrie tratament personalizat la pacienții cu comorbidități multiple.
- Să fi capabil în deducerea interrelațiilor dintre medicina internă și alte discipline medicale (ftiziologia, oncologia, hematologia etc.) efectuând sinteza clinică interdisciplinară.
- Să fi capabil de a însuși zilnic noile realizări ale medicinei interne.

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU STUDII UNIVERSITARE

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 16/20

IX. LUCRUL INDIVIDUAL AL STUDENTULUI

Nr.	Produsul preconizat	Strategii de realizare	Criterii de evaluare	Termen de realizare
1.	Lucrul cu sursele informaționale:	Lecturarea prelegerii și materialul din manual la tema respectivă, cu atenție. Citirea întrebărilor din temă, care necesită o reflecție asupra subiectului. De făcut cunoștință cu lista surselor informaționale suplimentare la tema respectivă. De selectat sursa de informație suplimentară la tema respectivă. Citirea textului în întregime, cu atenție și scrierea conținutului esențial. Formularea generalizărilor și concluziilor referitoare la importanța temei/subiectului.	Capacitatea de a extrage esențialul; abilități interpretative; volumul muncii.	Pe parcursul modulului
2.	Lucrul cu materiale on-line	Studierea materialelor on-line de pe pagina WEB a disciplinei și de pe alte site-uri cu baze de date și literatură de specialitate.	Prezentarea rezultatelor la lucrările practice și seminarii	Pe parcursul modulului
3.	Aplicarea diferitor tehnici de învățare		Volumul de muncă, gradul de pătrundere în esența diferitor subiecte, nivelul de argumentare științifică, calitatea concluziilor, elemente de creativitate, demonstrarea înțelegerii problemei, demonstrarea raționamentului clinic, a abilităților practice, formarea atitudinii personale	Pe parcursul modulului
4.	Activitatea de examinare a pacienților în timpul lucrărilor practice și a gărzilor.	Examenul pacienților, aprecierea corectă a datelor obținute în examenul nemijlocit al bolnavului, în examenul de laborator și instrumental; însușirea tacticii de diagnostic, diagnostic diferențial și tratament individual.	Formularea corectă și argumentarea diagnosticului, planului de investigații și de tratament al pacientului concret.	Zilnic, pe parcursul modulului
5.	Pregătirea și susținerea prezentărilor /referatelor.	Selectarea temei prezentărilor / referatelor și termenilor realizării. Recenzii colegi. Recenzii profesori.	Volumul de muncă, gradul de pătrundere în esența temei prezentării /referatului, nivelul de argumentare, calitatea concluziilor, elemente de creativitate, formarea atitudinii personale, prezentarea grafică, modalitatea de prezentare.	Pe parcursul modulului

X. SUGESTII METODOLOGICE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE

• *Metode de predare și învățare utilizate*

Disciplina Medicină internă – sinteze clinice este predată în manieră clasică: cu prelegeri și lucrări practice. La prelegeri va fi citit cursul teoretic. Lucrările practice constau din:

Tratarea bolnavilor. Studentul tratează zilnic 4-5 bolnavi sub controlul lectorului sau a unui ordinatori cu experiență. Completează fișele de observație, extrasele din fișele de observație, certificatele medicale și alte documente medicale. Prezintă pacienții la vizitele șefului de secție, conferențiarului, profesorului. Participă la examenele paraclinice (radiografie, endoscopie etc.) și consultațiile specialiștilor.

Zilnicele și alte note din foaia de observație urmează să fie controlate și semnate de lector sau ordinatorul clinicii.

Lectorul face vizita bolnavilor împreună cu fiecare student controlând măiestria studentului de a culege anamneza, de a examina fizic pacientul, de a completa fișa de observație clinică, de a formula diagnoza, de a indica tratamentul etc. O atenție deosebită se va acorda gândirii clinice, diagnosticului diferențial, tratamentului (elecțiunea medicamentului, dozele, receptura, evitarea polipragmaziei etc.).

Studentul studiază particularitățile evoluției bolii la bolnavii tratați și eficacitatea tratamentului.

În cazuri letale asistă la autopsie, participă la conferințele clinico-anatomice.

Seminarele. La seminare se discută și se analizează capitolele cele mai importante ale medicinei interne, precum sunt etiologia bolilor, fiziopatologia, tabloul clinic, diagnosticul și diagnosticul diferențial, tratamentul, profilaxia, expertiza capacității de muncă.

Leția decurge în formă de discuție, pe parcursul căreia lectorul apreciază cunoștințele studenților, le explică materialul neclar.

La finele fiecărui capitol discutat lectorul face o generalizare.

Analizarea cazurilor clinice. Pentru analiză vor fi selectați bolnavi cu boli, diagnosticul cărora este complicat, sau pacienți cu patologie rar întâlnită, ce prezintă interes teoretic și practic.

Vor fi analizate particularitățile evoluției bolii și cauzele evoluției atipice a maladiei. Se va argumenta diagnosticul și se va face diagnosticul diferențial. Se va indica tratamentul cu argumentarea fiecărei indicații. Se va discuta profilaxia bolii și expertiza capacității de muncă.

Gărzile în clinică. Pe parcursul studiului disciplinei Medicină internă – sinteze clinice fiecare student face 2 gărzi în clinică, în timpul cărora, împreună cu medicul de gardă, face vizita de seară a bolnavilor, la necesitate corijează tratamentul, acordă ajutor medical de urgență, își perfecționează cunoștințele în domeniul diagnosticului și diagnosticului diferențial, își perfectează deprinderile practice etc.

La conferința matinală (a doua zi) raportează despre bolnavii spitalizați în ajun, schimbarea stării pacienților gravi și celor aflați sub supraveghere, acordarea asistenței medicale de urgență, lucrului personalului de gardă.

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU STUDII UNIVERSITARE

Redacția:	09
Data:	08.09.2021
Pag. 18/20	

Conferințele clinice. Studenții participă activ la conferințele organizate conform planului clinicii cu rapoarte referative despre actualități în medicina internă, material ilustrativ, cu prezentarea bolnavilor cu patologii complicate în plan de diagnostic și diagnostic diferențial, cazuri întâlnite rar ce prezintă interes.

Activitatea didactică și de cercetare constă în pregătirea de către studenți a materialelor referative din diverse domenii ale medicinei interne, a materialelor ilustrative, a rapoartelor de sinteză, participarea cu comunicări la conferințe clinice, științifico-practice etc.

- **Strategii/tehnologii didactice aplicate (specifice disciplinei)**
„Interviul de grup”; „Studiul de caz”; „Masa rotunda”.

Lucrări practice la patul bolnavului.

- **Metode de evaluare (inclusiv cu indicarea modalității de calcul a notei finale)**

Curentă: control frontal sau/și individual prin:

- interogatoriu;
- analiza studiilor de caz clinic;
- rezolvarea problemelor/cazurilor clinice;
- aplicarea testelor docimologice;
- lucrări de control.

Cunoștințele studenților vor fi evaluate zilnic, iar la finele fiecărei lecții practice va fi anunțată nota.

Finală: Examen.

Modalitatea de rotunjire a notelor la etapele de evaluare

Grila notelor intermediare (media anuală, notele de la etapele examenului)	Sistemul de notare național	Echivalent ECTS
1,00-3,00	2	F
3,01-4,99	4	FX
5,00	5	E
5,01-5,50	5,5	
5,51-6,0	6	
6,01-6,50	6,5	D
6,51-7,00	7	
7,01-7,50	7,5	C
7,51-8,00	8	
8,01-8,50	8,5	B

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU STUDII UNIVERSITARE

Redacția:	09
Data:	08.09.2021
Pag. 19/20	

8,51-8,00	9	A
9,01-9,50	9,5	
9,51-10,0	10	

Nota medie anuală și notele tuturor etapelor de examinare finală (asistate la calculator, testare, răspuns oral) – toate vor fi exprimate în numere conform scalei de notare (conform tabelului), iar nota finală obținută va fi exprimată în număr cu două zecimale, care va fi trecută în carnetul de note.

Neprezentarea la examen fără motive întemeiate se înregistrează ca "absent" și se echivalează cu calificativul 0 (zero). Studentul are dreptul la 2 susțineri repetate ale examenului nepromovat.

XI. BIBLIOGRAFIA RECOMANDATĂ:

A. Obligatorie:

1. Cursul de prelegeri.
2. Protocoalele clinice naționale (ultimele ediții).
3. Taylor Manual de diagnostic diferențial: semne și simptome în diagnosticul contra cronometru / Paul M. Paulman, Audrey A. Paulman, Jeffrey D. Harrison [et al.] ; traducere din limba engleză de Florina Nicoleta Grigore. - Ed. a 3-a. - București : ALL, 2016. - xxiv, 511 p.

B. Suplimentară

1. Ambros F., Matcovschi S. Examenul clinic și argumentarea diagnosticului: Ghid pentru studenți și rezidenți. Chișinău: CEP Medicina, 2013. – 144 p.
2. Ambros F., Matcovschi S., Caproș Natalia, Dumitraș Tatiana. Clinical examination and a case history taking. Pocket guide. CEP "Medicina", Chișinău, 2005.
3. Diferential Diagnosis in Internal Medicine: [pentru uzul studenților] / Natalia Caproș, Tatiana Dumitraș, Svetlana Nichita et al.– Tipogr. "Print Caro", Chișinău, 2019. - 447 p.
4. Harrison Pneumologie și terapie intensivă / editori: Joseph Loscalzo [et al.] ; traducere din limba engleză de Cristina Georgiana Solomon. - Ed. a 2-a. - București : ALL, 2017. - xiii, 605 p. : il.. - După "Harrison's principles of internal medicine", ed. a 18-a. - Index: p. 573-605
5. Harrison Gastroenterologie și hepatologie / editori: Dan L. Longo, Anthony S. Fauci ; traducere din limba engleză de Anca Matei. - Ed. a 2-a. - București : ALL, 2017. - xv, 767 p. : il.. - După "Harrison's principles of internal medicine", ed. a 18-a. - Index: p. 729-767.
6. Botnaru V. Pneumologie. Tipografia Centrală. Chișinău, 2009.
7. Botnaru V. Pneumonitele interstițiale idiopatice. Tipografia Centrală. Chișinău, 2007.
8. Dumbrava Vlada-Tatiana. Bazele hepatologiei. Vol. I și II. Tipografia Sirius. Chișinău, 2010.
9. Babiuc C., Dumbrava V.-T.. Medicina internă. Gastroenterologie. Hepatologie. Reumatologie. vol I și II, ed. a 2-a. Chișinău, 2009.
10. Babiuc C. Reumatologie clinică. Tipografia Centrală. Chișinău, 2010.
11. Dumitraș Tatiana, Matcovschi S., Cotov Tatiana. Tusea cronică. Elaborare metodică. Chișinău: S.n., 2015 (Tipogr. "Print-Caro"). – 55 p.
12. Groppa Liliana. Compendiu de reumatologie = Справочник по ревматологии. Tipografia Sirius. Chișinău, 2009.
13. Botnaru V. Bolile cardiovasculare: Aspecte de diagnostic. Chișinău, 1997.
14. Botnaru V. Hipertensiunea arterială: Aspecte clinice. Chișinău, 1996.

**CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU
STUDII UNIVERSITARE**

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 20/20

15. Ботнару В. Очерки клинической кардиологии. Chișinău, 2003.
16. Harrison. Principii de medicină internă. Ed. a XIV-a. – București, 2001.
17. Matcovschi S., Țerna E. Explorările funcționale ale sistemului respirator. Chișinău, 2003 p.
Medicina internă. Sub red. L. Gherasim. Vol. I-IV. Editura Medicală, București, 2003
18. Medicina internă. Sub red. L. Gherasim. Vol. I-IV. Editura Medicală, București, 2003
19. Țerna Eudochia, Matcovschi S. Bronhopneumopatia obstructivă cronică. Chișinău, 2013. 34 p.